ЗАЦВЕРДЖАНА
Загад начальніка галоўнага ўпраўлення па адукацыі Мінскага аблвыканкама
22 сакавіка 2023 № 164

ПАЛАЖЭННЕ
аб правядзенні мерапрыемстваў абласнога этапу рэспубліканскай акцыі «Я гэты край Радзімаю заву»

1. Агульныя палажэнні

1.1. У адпаведнасці з Планам работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь на 2023 год, Планам мерапрыемстваў па рэалізацыі Праграмы бесперапыннага выхавання дзяцей і моладзі на 2021-2025 гг. з мэтай удасканалення дзейнасці ўстаноў адукацыі па патрыятычнаму выхаванню дзяцей і навучэнскай моладзі праз актыўнае ўключэнне іх ва ўсебаковае вывучэнне гісторыка-культурнай і прыроднай спадчыны малой радзімы ў 2023 годзе ў рамках абласнога этапу рэспубліканскай акцыі «Я гэты край Радзімаю заву» (далей – Акцыя) праводзяцца:

абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Гонар краю майго»;

абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Па старонках Дзённіка вандроўніка»;

абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Дорогами мира и созидания».

1.2. Арганізатарам абласнога этапу конкурсу з'яўляецца галоўнае ўпраўленне па адукацыі Мінскага аблвыканкама. Арганізацыйнае і метадычнае забеспячэнне ажыццяўляецца дзяржаўнай установай адукацыі «Мінскі абласны інстытут развіцця адукацыі».

1.3. Мерапрыемствы Акцыі праводзяцца ў тры этапы з вызначэннем пераможцаў і прызёраў:

першы этап (адборачны) – ва ўстановах адукацыі, у тым ліку ва ўстановах адукацыі абласнога падпарадкавання;

другі этап (адборачны) – раённы, гарадскі (г. Жодзіна);

трэці этап (адборачны) – абласны.

1.4. Для правядзення мерапрыемстваў Акцыі на кожным этапе ствараюцца арганізацыйныя камітэты (далей – аргкамітэты). Аргкамітэт кожнага этапу:

забяспечвае арганізацыйнае і метадычнае суправаджэнне мерапрыемстваў Акцыі;

даводзіць інфармацыю аб мерапрыемствах Акцыі да ведама ўстаноў адукацыі;

вызначае месца і канкрэтныя даты правядзення адпаведнага этапу мерапрыемстваў Акцыі, якія прадугледжваюць вызначэнне пераможцаў і прызёраў;

ажыццяўляе персанальны падбор складу журы мерапрыемстваў

Акцыі і зацвярджае яго ва ўстаноўленым парадку;

аналізуе і абагульняе вынікі мерапрыемстваў Акцыі;

асвятляе ход падрыхтоўкі, правядзення і вынікі мерапрыемстваў Акцыі ў сродках масавай інфармацыі.

1.5. Для падвядзення вынікаў мерапрыемстваў Акцыі на кожным этапе аргкамітэтам ствараецца журы, якое:

праводзіць ацэнку работ (у завочнай і вочнай (пры неабходнасці) формах);

вызначае пераможцаў і прызёраў адпаведных этапаў мерапрыемстваў Акцыі;

прадстаўляе выніковыя пратаколы мерапрыемстваў Акцыі ў адпаведныя аргкамітэты.

1.6. Удзельнікі мерапрыемстваў Акцыі – асобныя навучэнцы, калектывы навучэнцаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі, сярэдняй спецыяльнай адукацыі, дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ў дзвюх узроставых катэгорыях: да 14 гадоў (уключна), ад 15 гадоў і больш (акрамя пункта 2.3.).

2. Асаблівасці правядзення мерапрыемстваў Акцыі

2.1. Абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Гонар краю майго» (далей – конкурс) праводзіцца з сакавіка па кастрычнік 2023 года.

2.1.1. Асноўныя мэта і задачы конкурсу

Мэтай конкурсу з'яўляецца фарміраванне ў навучэнскай моладзі патрыятычных каштоўнасных арыенціраў, гонару і павагі за дасягненні сваіх землякоў і адказнасці за захаванне духоўнай і матэрыяльнай спадчыны краю.

Асноўныя задачы конкурсу:

далучэнне навучэнцаў да гістарычных, культурных, сацыяльных, эканамічных, прыродных каштоўнасцей малой радзімы;

абуджэнне зацікаўленнасці ў навучэнцаў да жыцця і дзейнасці славутых землякоў, да пакінутай імі «спадчыны»;

папулярызацыя адметнасцей малой радзімы, павышэнне яе турыстычнай прывабнасці;

умацаванне сувязі паміж пакаленнямі праз далучэнне навучэнцаў да матэрыяльнай і духоўнай спадчыны суайчыннікаў;

пашырэнне пазнавальных магчымасцей навучэнцаў, паглыбленне іх інтэлектуальнага патэнцыялу.

2.1.2. Удзельнікі конкурсу вылучаюць і даследуюць гістарычныя, культурныя, сацыяльныя, эканамічныя, прыродныя каштоўнасці малой радзімы (уключаючы выдатных асоб краю) – «спадчыну», астаўленную землякамі ў розных сферах дзейнасці і ў розныя гістарычныя перыяды і вартыя таго, каб выклікаць гонар і павагу ў сучаснікаў.

2.1.3. У рамках падрыхтоўкі для ўдзелу ў конкурсе навучэнцы праводзяць:

збор інфармацыі аб адметнасцях малой радзімы (з выкарыстаннем

даведачнай, навуковай літаратуры, архіўных дадзеных, матэрыялаў інтэрнэт-рэсурсаў і інш.);

апытанне мясцовых жыхароў (пры неабходнасці);

даследаванне і аналіз сабранага матэрыялу;

афармленне справаздачнага матэрыялу па выніках даследавання; культурна-асветніцкія мерапрыемствы, папулярызацыйную дзейнасць праз сродкі масавай інфармацыі, інтэрнэт-рэсурсы і г.д.

2.1.4. Абласны этап рэспубліканскага конкурсу праводзіцца ў два туры: папярэдні (завочны) і выніковы (вочны ў анлайн ці афлайн фармаце). На папярэднім туры разглядаюцца справаздачныя матэрыялы пераможцаў і прызёраў раённых этапаў конкурсу, а на выніковым – абарона навучэнцамі сваіх конкурсных работ.

2.1.5. На папярэдні тур конкурсу прадстаўляецца справаздачны матэрыял, які змяшчае:

аналітычна-даведачную інфармацыю аб аб'екце «гонару» (прадстаўляецца толькі адзін аб'ект) удзельнікаў конкурсу ў дачыненні да малой радзімы. Інфармацыя павінна змяшчаць апрацаваны матэрыял з розных крыніц (даведачная, навуковая літаратура, архіўныя дадзеныя, інтэрнэт-рэсурсы і інш.), які дазваляе атрымаць поўнае ўяўленне аб выбраным аб'екце і пацвердзіць яго ўнікальнасць, культурную і (ці) гістарычную вартасць (не больш 5 старонак);

матэрыял, які пацвярджае правядзенне культурна-асветніцкіх мерапрыемстваў і папулярызацыйную дзейнасць;

рэкламную брашуру, з адлюстраваннем асаблівасцей вызначаных аб'ектаў (адвольная рэалізацыя творчых задум у падборцы інфармацыі і афармленні).

Асноўныя крытэрыі ацэнкі конкурсных матэрыялаў:

адпаведнасць умовам і патрабаванням конкурсу;

змястоўнасць і аналітычны падыход;

культурна-асветніцкая дзейнасць (праведзеныя мерапрыемствы); папулярызацыйная дзейнасць (інфармацыйная старонка на сайце ўстановы адукацыі, публікацыі ў сродках масавай інфармацыі і г.д.). мастацкая прывабнасць, магчымасць выкарыстання рэкламнай брашуры для папулярызацыі адметнасцей малой радзімы.

2.1.6. На выніковым туры конкурсу ўдзельнікі ў выглядзе прэзентацыі прадстаўляюць сваю работу (да 7 хвілін).

Асноўныя крытэрыі ацэнкі прадстаўлення-прэзентацыі:

уменне выклікаць зацікаўленасць аб'ектам;

выкарыстанне рэкламнай брашуры;

займальнасць, крэатыўнасць, культура мовы.

2.1.7. Для ўдзелу ў абласным этапе рэспубліканскага конкурсу да 20.09.2023 ў абласны аргкамітэт дасылаецца заяўка і конкурсныя матэрыялы пераможцаў раённага этапу: у друкаваным выглядзе на адрас: 1-ы Веласіпедны завулак, 8, каб 410, (аддзел суправаджэння патрыятычнага

і экалагічнага выхавання для Віцько Т.В.). і на электронны адрас: cvir@moiro.by. Тэлефон для даведак: 8 (017) 270 57 27.

Вынікі конкурсу будуць падводзіцца па суме балаў папярэдняга і выніковага тураў.

2.2. **Абласны этап рэспубліканскага конкурсу «Па старонках Дзённіка вандроўніка»** (далей – конкурс) праводзіцца з сакавіка па снежань 2023 года.

2.2.1. Асноўныя мэта і задачы конкурсу

Конкурс праводзіцца з мэтай фарміравання патрыятычных пачуццяў у навучэнцаў праз іх далучэнне да актыўнай турысцка-экскурсійнай дзейнасці.

Асноўнымі задачамі конкурсу з'яўляюцца:

пашырэнне ведаў навучэнцаў аб гістарычнай, культурнай, прыроднай спадчыне і эканамічным развіцці роднага краю; развіццё пазнавальнай дзейнасці навучэнцаў і іх творчых здольнасцей;

удасканаленне сістэмы турысцка-экскурсійнай работы ва ўстановах адукацыі, развіццё адукацыйнага турызму.

2.2.2. Парадак правядзення конкурсу

У конкурсе прымаюць удзел навучэнцы ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі ў дзвюх катэгорыях: 1-4 класы, 5-11 класы.

Навучэнцы індывідуальна (у суправаджэнні законных прадстаўнікоў непаўналетняга) або ў складзе экскурсійных груп удзельнічаюць у экскурсіях/паходах, запаўняюць Дзённік вандроўніка (далей – Дзённік), у якім фіксуюць наведаныя аб'екты гісторыка-культурнай і прыроднай спадчыны нашай краіны.

Дзённік запаўняецца ў адпаведнасці з рэкамендацыямі, якія размешчаны на сайце ўстановы адукацыі «Рэспубліканскі цэнтр экалогіі і краязнаўства» (https://rcek.by/Турысцка экскурсійная работа).

2.2.3. Конкурсная работа складаецца з Дзённіка і творчай работы «З алоўкам у вандроўку».

Пры ацэнцы Дзённіка ўлічваецца наяўнасць наступных паказчыкаў: колькасць экскурсій/паходаў, у якіх прынялі ўдзел навучэнцы (ад 1 да 5);

паўната запаўнення табліц (па экскурсіях/паходах, якія здзейснілі навучэнцы);

выкананыя заданні (для навучэнцаў II і III ступеняў адукацыі, якія размешчаны ў канцы Дзённіка);

адзнакі аб наведванні экскурсійных аб'ектаў;

спасылкі на фотаздымкі (фотаздымкі павінны быць зроблены на фоне аб'ектаў наведвання і мець подпіс: дата, назва аб'ектаў, мясцовасць); запіс, які зроблены падчас ці пасля экскурсіі/паходу (разварот Дзённіка «Для заметок/Мои впечатления»).

Таксама будзе ацэньвацца афармленне, адсутнасць граматычных памылак і акуратнасць запаўнення Дзённіка.

Творчая работа «З алоўкам у вандроўку» (далей – творчая работа) –

гэта матэрыял інфармацыйна-публіцыстычнага жанру ў выглядзе нататкі адной з экскурсіі/паходу: аповед аб падзеях, ўражаннях, назіраннях, сустрэчах з цікавымі людзьмі. Матэрыял павінен змяшчаць: завязку (пачатак падзеі), развіццё дзеянняў (апісанне канкрэтных дзеянняў, якія адбыліся падчас экскурсіі/паходу), кульмінацыю (найбольш цікавы, яркі момант у экскурсіі/паходзе), развязку (ўражанні, якія засталіся пасля экскурсіі/паходу).

Памер тэксту не павінен перавышаць 6000 знакаў (з прабеламі, шрыфт Times New Roman 14 пт, міжрадковы інтэрвал – 1,5). Матэрыял павінен мець тытульную старонку (п. 3). Да матэрыялу, напісанага на рускай мове, уключаць тытульную старонку на беларускай мове.

Асноўныя крытэрыі ацэнкі творчай работы:

адпаведнасць умовам і патрабаванням конкурсу;

змястоўнасць (адпаведнасць зместу назве матэрыялу, арыгінальнасць задумы);

адлюстраванне ў матэрыяле аўтарскай пазіцыі (самастойныя і абгрунтаваныя меркаванні, адпаведнасць зместу ўзросту аўтара); адпаведнасць жанру (нататкі);

пісьменнасць.

Вынікі конкурсу падводзяцца па суме балаў ацэнкі Дзённіка і творчай работы.

2.2.4. Для ўдзелу ў абласным этапе рэспубліканскага конкурсу да 20.11.2023 ў абласны аргкамітэт дасылаецца заяўка і конкурсныя матэрыялы пераможцаў раённага этапу: у друкаваным выглядзе на адрас: 1-ы Веласіпедны завулак, 8, каб 410, (аддзел суправаджэння патрыятычнага і экалагічнага выхавання для Віцько Т.В.). і на электронны адрас: cvir@moiro.by. Тэлефон для даведак: 8 (017) 270 57 27.

2.3. Абласны этап **рэспубліканскага конкурсу «Дорогами мира и созидания»** (далей – конкурс) праводзіцца з сакавіка па лістапад 2023 года.

2.3.1. Асноўныя мэта і задачы конкурсу

Конкурс праводзіцца з мэтай духоўнага ўзбагачэння навучэнцаў праз далучэнне да агульначалавечых і нацыянальных каштоўнасцей, выхавання культуры бяспечнай жыццядзейнасці і здаровага ладу жыцця. Асноўнымі задачамі конкурсу з’яўляюцца:

развіццё масавага дзіцячага турызму праз далучэнне навучэнцаў да актыўнай турысцкай дзейнасці;

удасканаленне сістэмы турысцка-краязнаўчай работы ва ўстановах адукацыі;

развіццё адукацыйнага турызму;

пашырэнне ведаў навучэнцаў аб гістарычнай, культурнай і прыроднай спадчыне роднага краю;

стымуляванне працэсаў самапазнання і самаўдасканалення навучэнцаў;

развіццё камунікатыўных здольнасцей навучэнцаў;

замацаванне практычных навыкаў здаровага ладу жыцця.

2.3.2. Парадак правядзення конкурсу

У конкурсе прымаюць удзел навучэнцы ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі і дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі ва ўзросце з 6 да 14 гадоў уключна.

Навучэнцы ў складзе турысцкіх груп (пад кіраўніцтвам педагога ўстановы адукацыі) распрацоўваюць маршрут шматдзённага паходу (не менш адной ночы ў палатках) па Беларусі і праходзяць яго актыўным спосабам перамяшчэння – пешшу/на роварах (веласіпед)/на лыжах/ з выкарыстаннем плаўсродкаў (байдарка, каяк, катамаран і г.д.).

Пад турысцкім паходам разумеецца актыўнае праходжанне групай турыстаў загадзя спланаванага маршруту ў прыродным асяроддзі з выкарыстаннем тэхнічных сродкаў (ровар, лыжы, плаўсродкі і г.д.) або без з пэўнымі адукацыйнымі, аздараўленчымі, спартыўнымі, даследчымі і іншымі мэтамі.

Конкурсная работа складаецца з творчай справаздачы па адной з намінацый:

«Пешаходныя паходы з навучэнцамі»;

«Водныя паходы з навучэнцамі»;

«Веласіпедныя паходы з навучэнцамі»;

«Сямейныя пешаходныя паходы»;

«Сямейныя водныя паходы»;

«Сямейныя веласіпедныя паходы».

Творчая работа павінна змяшчаць звесткі аб адным канкрэтным турысцкім паходзе, праведзеным у 2023 годзе.

Склад турысцкай групы – не менш за 6 чалавек, для сямейных паходаў – не менш за 1 сям'ю, што павінна пацвярджацца фотаздымкамі. Справаздача аб турысцкім паходзе павінна мець наступны змест: тытульная старонка згодна (п. 3), дапоўненая ніткай маршруту і працягласцю маршруту;

уступ – мэта і задачы паходу, склад групы з указаннем узросту ўдзельнікаў, месца навучання/працы (пасада);

асноўная частка – апісанне паходу ў інфармацыйна-публіцыстычным жанры (апісанне канкрэтных дзеянняў у храналагічным парадку, якія адбыліся падчас паходу, найбольш цікавыя, яркія моманты паходу, фотаздымкі або спасылкі на фотаздымкі на фоне аб'ектаў з подпісам: даты, назва аб'ектаў, мясцовасці);

заключэнне (уражанні, якія засталіся пасля паходу, рэкамендацыі наступным падарожнікам, папулярызацыйная дзейнасць).

2.3.3. Асноўныя крытэрыі ацэнкі конкурсных матэрыялаў: адпаведнасць патрабаванням конкурсу;

змястоўнасць (адпаведнасць зместу назве матэрыялу і ўзросту аўтара (-аў) работы);

арыгінальнасць падачы матэрыялу;

эмацыйнае ўздзеянне.

2.3.4. Для ўдзелу ў абласным этапе рэспубліканскага конкурсу да 25.10.2023 у абласны аргкамітэт дасылаецца заяўка (дадатак 1) і конкурсныя матэрыялы пераможцаў раённага этапу: у друкаваным выглядзе на адрас: 1-ы Веласіпедны завулак, 8, каб 410, (аддзел суправаджэння патрыятычнага і экалагічнага выхавання для Віцько Т.В.). і на электронны адрас: cvir@moiro.by. Тэлефон для даведак: 8 (017) 270 57 27.

3. Конкурсныя работы павінны абавязкова мець тытульную старонку з пазначэннем поўнай назвы ўстановы адукацыі (без скарачэнняў), раёна, вобласці, назвы конкурсу і тэмы працы, намінацыі (калі прысутнічае), інфармацыі пра аўтара работы (прозвішча, імя, імя па бацьку, клас/аб'яднанне па інтарэсах/група навучання) і аб кіраўніку/кіраўніках (прозвішча, імя, імя па бацьку (без скарачэнняў), пасада), а таксама нумары кантактных тэлефонаў.

4. Аўтары, удзельнікі мерапрыемстваў, даюць згоду арганізатарам адпаведных этапаў правядзення мерапрыемстваў на публікацыю сваіх работ у друкаваных і (ці) электронных выданнях, публічную дэманстрацыю на сайтах арганізатараў, некамерцыйнае выкарыстанне матэрыялаў з мэтай папулярызацыі Акцыі (з захаваннем аўтарскіх правоў), а таксама згоду на праўку і скарачэнні (пры неабходнасці) тэкставых матэрыялаў з захаваннем аўтарскай пазіцыі.

5. Падвядзенне вынікаў мерапрыемстваў Акцыі

Пераможцы і прызёры мерапрыемстваў Акцыі вызначаюцца ў кожнай намінацыі і ўзроставай катэгорыі згодна з парадкам правядзення адпаведнага мерапрыемства.

Пры падвядзенні вынікаў мерапрыемстваў Акцыі пры роўнай колькасці балаў на падставе рашэння журы можа ўсталёўвацца адпаведная колькасць прызавых месцаў (першае, другое, трэцяе).

6. Фінансаванне конкурсу ажыццяўляецца ва ўстаноўленым парадку за кошт сродкаў мясцовага бюджэту, якія выдзяляюцца на цэнтралізаваныя мерапрыемствы ў галіне адукацыі і іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Камандзіровачныя выдаткі педагогам і праезд удзельнікаў мерапрыемстваў заключнага этапу адпаведнага мерапыемства Акцыі ажыццяўляецца за кошт накіроўваючай арганізацыі.